

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2007. év november hó 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt az I. r. terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Csongrád Megyei Bíróság 2.B.780/2006/26. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.II.42/2007/8. számú végzését - az I. r. rendű terhelt tekintetében - hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3.800 (háromezer-nyolcszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Csongrád Megyei Bíróság a 2006. november 16. napján kihirdetett 2.B.780/2006/26. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki életveszélyt okozó testi sértés bűntettének kísérletében. Ezért őt - mint visszaesőt - 3 év 2 hónapi börtönbüntetésre és a közügyektől 4 évi eltiltásra ítélte.

Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Szegedi Ítéltábla a 2007. április 5. napján meghozott Bf.II.42/2007/8. számú végzésével az elsőfokú határozatot - az I. rendű terhelt tekintetében - helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélettel - az I. rendű terhelt magatartása kapcsán - megállapított és a másodfokú bíróság által helyesbített tényállás lényege a következő.

A Szegedi Városi Bíróság - a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.175/2003/2. számú végzése folytán - 2003. február 24. napján jogerős 14.B.2238/2002/2. számú ítéletével az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetéseket összbüntetésbe foglalta, az összbüntetés kitöltésének időpontja: 2005. július 25.

Az I. rendű terhelt korlátozás nélkül képes volt arra, hogy cselekménye következményeit felismerje és e felismerésnek megfelelően cselekedjék; a bűncselekményt megelőzően kialakult személyiségzavara az elmebetegség szintjét nem éri el, nála elmebetegség, gyengeelméjűség, tudatzavar, szellemi leépülés nem igazolható; cselekményét a szokványos részegség állapotában követte el, patológiás, vagy abortív patológiás részegség nem állt fenn.

2006. február 23. napján 21 óra körül, Szentesen az enyhe-közepes fokban ittas I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt betért a sértett által üzemeltetett bárba és a pultnál italt rendeltek.

Ennek kapcsán a sértett és a két terhelt között szóváltás alakult ki, melynek során az I. rendű terhelt a pulton lévő poharak egy részét a földre söpörte, a II. rendű terhelt pedig a kezében lévő bárszékkal a sértett felé irányuló dobómozdulatot tett.

Ekkor a sértett a terhelteket távozásra szólította fel, majd hozzájuk lépett, közte és az I. rendű terhelt között ismét szóváltás alakult ki, s az I. rendű terhelt a sértettnek akart menni. A II. rendű terhelt azonban közéjük állt, erre az I. rendű terhelt megpróbált egy padot a sértett felé lendíteni, de nem érte el vele a sértettet.

Miközben a II. rendű terhelt próbálta az I. rendű terhelteket a sértettől távol tartani, az I. rendű terhelt egy féldecis üveg poharat a pulthoz csapott, s az eltört pohár csonkját kezében tartva azt kérdezte a sértettől, hogy „most tudod mit fogok csinálni”, majd a sértett visszakérdezésére azt a kijelentést tette, hogy „elvágom a torkod”.

Ezt követően az I. rendű terhelt - kilépve a II. rendű terhelt mögül - a kezében tartott pohárcsonkkal, egy határozott, felülről lefelé irányuló mozdulattal megvágta a sértett nyakának bal oldalát.

A sértett az I. rendű terhelt mozdulata elől reflexszerűen hátralépett, fejét hátrarántotta, ezáltal az I. rendű terhelt,

sértettet elérő mozdulatának ereje a kis erőbehatást nem feltétlenül haladta meg.

Ezt követően a sértett a két terheltet a bárból kituszkolta, akik az utcán vele szemben fenyegető kijelentéseket tettek. A terheltek magatartását észlelő vendégek egyike 21 óra 54 perckor értesítette a rendőrséget. Időközben azonban a két terhelte a helyszínről eltávozott, velük szemben rövid idő múlva a város más részén történt rendőri intézkedés. A sértettet 22 óra 6 perckor egy barátja kórházba szállította.

A sértett - az I. rendű terhelte magatartása következtében - a nyak bal oldalán, az állkapocs szöglet mellett mintegy 7 cm-es vágott sebzést szenvedett el. Ezen metszett-vágott és izomba hatoló, de izomvarratot nem igénylő felszínes, jelentős vérvesztéssel nem járt sérülés gyógytartama 8 napon belüli. Az adott testtájékra és az éles szélű üvegdarabbal történt elkövetési módra tekintettel a sebzés folytán súlyosabb, akár életveszélyes sérülés is kialakulhatott volna, mivel a sebzés a nyaki verőértől csupán 4 cm-re van feljebb, amelynek sérülése esetén a sértett előbb 1-2 perc alatt eszméletét veszítve önmentésre képtelen állapotba került volna, majd mintegy 5 percen belül, az elvérzés miatt a halála is bekövetkezhett volna.

Az irányadó tényálláshoz tartozó, ítéletszerkesztésből adódóan az indokolás más részében lévő ténymegállapítás:

az elsőfokú ítélet 12. oldalán:

Az I. rendű terhelte a sértett nyakát akarta megvágni.

az elsőfokú ítélet 13. oldalán:

Az I. rendű terhelte garázda jellegű magatartást folytatott, melynek részeként a sértett nyakán keletkezett sérülést egy mozdulattal, célzottan okozta.

A súlyosabb eredmény elmaradásában nyilvánvalóan szerepet játszott, hogy a sértett - az I. rendű terhelte mozdulatát észlelve - fejét hátrakapta.

Az I. rendű terhelte az általa alkalmazott eszközzel kis erőbehatás esetén is megsérthette volna a sértett nyaki verőerét.

Az I. rendű terhelte a sértett nyakának megvágása után sem hagyott fel garázda jellegű magatartásával, de nem próbálkozott újra a sértettnek komolyabb sérülést okozni.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint - a cselekmény tárgyi oldalának ismérvei alapján - nem lehet arra következtetni, hogy az I. rendű terhelte szándéka akár eshetőlegesen a sértett életének kioltására irányult volna.

Ugyanakkor mivel az I. rendű terhelte vágó mozdulata a sértett nyakára irányult nyilvánvalóan tisztában kellett lennie azzal, hogy

a - köztudomásúan - csonttal sem védett nyaki verőér megsérülhet, ami elvérzéshez vezethet, s ennek folytán fennáll az élet veszélyeztetésének lehetősége is.

Az I. rendű terhelt ennek tudatában, az életveszélyes sérülés bekövetkezése - s nem pedig halálos eredmény - iránt közömbösen cselekedett; s mivel az életveszélyes állapot elmaradt, így a Btk. 170. § (5) bekezdésébe ütköző életveszélyt okozó testi sértés kísérletét valósította meg.

A másodfokú bíróság ezzel a jogi állásponttal egyetértett.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő - a felülvizsgálat törvényi okának megjelölése nélkül - felülvizsgálati indítványt enyhébb büntetés kiszabása érdekében.

Az indítvány - tartalmát tekintve - a cselekmény jogi minősítését kifogásolja. Álláspontja szerint - a cselekménysor egésze alapján - csupán könnyű testi sértésre, illetve a sértett megfélemlítésére irányuló szándék állapítható meg a I. rendű terhelt terhére.

Arra hivatkozott, hogy

- a sértett magatartása miatt került sor a megelőző szóváltásra, a sértett kezdte a tettelegességet;
- az eszközül használt pohárcsonk életveszélyes sérülés okozására nem alkalmas;
- a felülről lefelé történt mozdulat eredményeként, ha a sértett nem kapja el a fejét, akkor a sérülés a fejtetőn, de legfeljebb az arcon keletkezett volna;
- részéről a „megmetszem a pofádat, ha hozzám érsz” kijelentés hangzott el.
- .

A Legfőbb Ügyészség BF.1706/2007. számú írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, s a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség szerint az eljáró bíróság - a cselekmény irányadó tényállás szerinti körülményeiből - helyesen következtetett arra, hogy az I. rendű terhelt szándéka átfogta az életveszélyes sérülés bekövetkezésének lehetőségét.

Az indítványnak az eszköz, illetve az elkövetési mód életveszélyes sérülés okozására alkalmasságát vitató kifogásai pedig az irányadó tényállást támadják.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott; melyen az I. rendű terhelt és védője a felülvizsgálati indítványt fenntartva, azzal - az ügyész pedig az írásbeli nyilatkozatával - egyező tartalommal szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-a (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ehhez képest az indítványnak az adott eszköz életveszélyes állapot kiváltására való alkalmasságát vitató, valamint az irányadó tényállástól eltérő ténybeli körülményre hivatkozó kifogásai felülvizsgálat tárgyát nem képezik.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Jelen esetben az eljárt bíróság az irányadó tényállás alapján - szem előtt tartva a Legfelsőbb Bíróság, élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 15. számú Irányelvében foglaltakat - helyesen következtetett az I. rendű terhelt magatartásának szándéktartalmára, és törvényesen minősítette a cselekményt.

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt az üveg pohár (eltörése folytán metszésre, vágásra kétség kívül alkalmas) csonkjával, határozott, célzott mozdulattal megvágta a sértett nyakát és ezáltal (8 napon belül gyógyuló) sérülést okozott. Ehhez képest kétségtelen, hogy az I. rendű terhelt szándéka (szemben az indítványban foglaltakkal) nem csupán a sértett megfélemlítése volt.

Az I. rendű terhelt által támadott testtájék (ideértve a fejet és a nyakat egyaránt) köztudomásúan az emberi test olyan része, amely életfontosságú szerveket tartalmaz. Az okozott sérülés konkrét helye - a nyak, verőeret takaró, csonttal nem védett része - pedig kétség kívül olyan, amelynek az adott eszközzel (akár kis erőbehatással) való megvágása esetén reálisan számolni kell azzal, hogy a nyaki verőér is megsérülhet, ami (ha bekövetkezik) rövid időn belül elvérzéshez vezet.

Következésképpen az ilyen magatartás kifejtése esetén az elkövető tudattartalma eshetőlegesen szándékkal az életveszélyes állapot kialakulásának lehetőségét mindenképpen átfogja.

Az I. rendű terhelt magatartása - az elkövetési körülmények összessége alapján - alkalmas és elegendő volt arra, hogy a sértett nyaki verőere megsérüljön, ebbe belenyugodva cselekedett. Az eredmény - az életveszélyes állapot kialakulása - elmaradt, ez azonban csupán a véletlenül és a sértett elhárító mozdulatán múlt; így a bűncselekmény kísérlete valósult meg.

Anyagi jogszabálysértés hiányában a törvényes büntetési keretben kiszabott büntetés enyhítésére sem volt törvényes lehetőség.

Ekként a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta; a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 429. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. november 13.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k.
előadó bíró, Dr. Akác Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő
N-né TH